

Türkiye'de 30 Çeşit Evlilik Olduğunu Biliyor musunuz?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 19:45 - Son Güncelleme Perşembe, 03 Kasım 2011 02:17

Türkiye genelinde yapılan bir araştırmaya göre ülkemizde 'görücü usulü'nden oldu bittiye kadar birbirinden ilginç 30 çeşit evlilik var. Kültürler arasında değişen evlilik biçimlerinin çoğu da kadına söz hakkı tanımıyor.

İki yetişkinin birlikte yaşamaları için evlilik kararı vermeleri hiç de zor değil. Bunun için de bir nikah dairesine başvurmak gerekiyor. Fakat ülkemizde bu sanıldığı kadar kolay gelişmiyor. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Bölümü öğretim üyesi Yard. Doç. Dr. Lütfi Sezen, ülkemizde birbirinden ilginç 30 çeşit evlenme türü olduğunu ortaya çıkardı. Türkiye genelinde araştırma yapan Yar. Doç. Dr. Sezen, evlenme türlerini sıraladığı "Türkiye'de Evlenme Biçimi" konulu çalışmasında, Türkiye'deki evlilik biçimlerinin çoğunun kadına söz hakkı tanımayan evlilikler olduğunu ve geleneklerin devam ettiği yörelerde yaygın olduğunu açıklıyor. Birbirinden ilginç evlenme yöntemleri şöyle sıralanıyor:

1 . Görücü usulüyle evlenme: Gelenekselliğin ağır bastığı yörelerde görülen evlenme biçimidir. Bunda kız seçme girişimi, doğrudan doğruya evlenecek gencin annesi, babası veya yakınları tarafından başlatılır. Gencin kızı beğenmesi yeterli değildir.

2 . Kız kaçırma (Düğünsüz evlenme): Ailelerin evliliğe kesin karşı çıkması durumunda kız kaçırma olayı gündeme gelir. Bu durum, sosyo-ekonomik ve diğer sebeplerle en çok kız tarafının engellemesiyle ortaya çıkar. Bu engeller arasında kız tarafının başlık parası istemesi önemli bir yer tutuyor.

Türkiye'de 30 Çeşit Evlilik Olduğunu Biliyor musunuz?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 19:45 - Son Güncelleme Perşembe, 03 Kasım 2011 02:17

3 . Başlık parasıyla evlenme: Başlık, evlenecek gencin kız tarafına ödediği paraya denir. Bu nakit para yanında; altın, ev, bahçe, tarla veya hayvan olarak da gerçekleşebilir. Doğu ve Güneydoğu kırsalında yaygın olan başlık parası üzerinde yapılan pazarlığın sonuçlanmasına “başlık kesme” denir. Başlık, kadını bir mal olarak gören anlayışın ürünü olması yönüyle ilkel bir zihniyetin devamıdır.

4 . Oturak alma evlilik : Erkeğin kızı zorla kaçırmaması yanında, kızın bohçasını alarak oğlan evine gidip oturması durumu vardır ki buna bazı yörelerde, ‘oturak alma’ denilir. Bir kızın bazen gözünü tuttuğu herhangi bir erkeğe kaçtığı görülür.

5 . Baş örtüsü kaçıрма yoluyla evlilik: Hakkâri, Van, Ağrı ve Erzurum’un ilçelerinde rastlanılan bu evliliğin gerçekleştirilmesinde; kıza ait bir eşyanın kaçırmaması, kız kaçırmakla eş tutulmaktadır. Oğlanın ailesi, kız tarafıyla anlaşmak zorundadır.

6 . Beşik kertme evliliği: Birbirini çok seven eş-dost, komşu veya yakınlar, çocukları beşikteyken, beşiklerine birer kertme vurarak nişanı gerçekleştirilir.

7 . Tay geldi evlilik: Dul bir kadının, eski kocasından olan çocuklarını da alarak dul bir erkekle ya da dul bir erkeğin eski karısından olan çocuklarını alarak dul bir kadınla yaşamasından doğan evliliğe denir. Kadın veya kocanın yanında getirdikleri çocuklar, ‘tay geldi’ olarak adlandırılırlar.”

8 . Kuma getirme evliliği: Cumhuriyetten önce, karısı kısır olan veya erkek çocuk doğuramayan erkek, yeniden evlenirdi. Günümüzde Doğu ve Güneydoğu’nun kırsal kesimlerinde hâlâ devam etmektedir. Bu gibi evlenmelerde ilk kadın, sonradan gelenin yanında ikinci plana düşer.

9 . Berdel (bedel) evliliği: Doğu v e Güneydoğu Anadolu’da uygulanır. Başlık sorununu ortadan kaldıran bu tür evlilik; hem kızı hem de oğlu bulunan iki ailenin, karşılıklı olarak hem kızlarını hem de oğullarını evlendirmeleriyle gerçekleştirilir.

10 . Kepir (yaban değişimi) evliliği: Zor kullanılarak gerçekleştirilen evlilik biçimidir.

Türkiye'de 30 Çeşit Evlilik Olduğunu Biliyor musunuz?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 19:45 - Son Güncelleme Perşembe, 03 Kasım 2011 02:17

Evlenmek isteyen fakat başlık ve düğün masraflarını karşılayacak kadar paraları olmayan ya da ailelerin çıkardıkları zorluklardan çekinen bekâr iki arkadaşı, kız kardeşlerini kendi aralarında değiştirirler.

11 . Ölen kardeşin karısıyla evlenme (Levirat evlenme): Doğu ve Güneydoğu'da rastlanılan ve törelerden kaynaklanan bu evlilik biçimi, “namusu başkalarına kaptırmamak” anlayışıyla gerçekleştirilir. Ölen kardeşin karısı, bekâr olan erkek kardeşe evlendirilir veya evli olan erkek kardeşin ikinci eşi olması yoluna gidilir.

12 . Baldızla evlilik (Sorarat evlilik): Özel kültürel bir âdettir. Dul kalan kocanın, eşinin ölümünden sonra baldızıyla evlenmesidir. Öksüz kalan çocuklara “üvey anne” olarak seçilen teyzenin daha hoşgörülü davranabileceği düşüncesi bu evlenme biçiminin tercih edilmesinde etkili olmaktadır.

13 . İçgüveyi evliliği: Erkek çocuğu olmayan, ekonomik durumu iyi bazı aileler, kızı dışarı verme yerine, damadı “içgüveyi” olarak eve almaktadırlar. Özellikle tek kız çocuğu olan bazı aileler bu yola başvurmaktadır.

14 . Yetim evliliği: Anne ve babası ölmüş, kardeşleri olmayan bir delikanlı veya kızın, ileride kimsesiz kalmaması için yakın akrabalarından biriyle evlendirilmesidir. Bu evliliğin temelinde yardımseverlik ve sosyal dayanışma arzusu yatmaktadır.

15 . Yakın akraba evliliği: Türkiye'de evli çiftlerin yaklaşık dörtte birinin akraba ve eşlerin yüzde 80'inin kardeş çocukları oldukları belirtilmektedir.

16 . Oldu bitti evlilik: Bir oldu bitti sonucu, bir kişinin diğerini evliliğe zorladığı evliliktir. Kızın erkeğin zayıf tarafını yakalayıp onunla ilişkiye girmesi veya erkeğin kızın zayıf tarafını yakalayıp iğfal etmesi sonucunda bu yola başvurulmaktadır.

17 . Para karşılığı evlenme: Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun kırsalındaki yoksul ve eğitimsiz çevrelerde gerçekleşir. İlköğretim çağındaki çocukların okula gönderilmeyerek veya okuldan alınarak para karşılığında evlendirilmesidir.

Türkiye'de 30 Çeşit Evlilik Olduğunu Biliyor musunuz?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 19:45 - Son Güncelleme Perşembe, 03 Kasım 2011 02:17

18 . Kan parası karşılığı evlenme: Doğu ve Güneydoğunun kırsalında, öldürülen kişinin kan bedeli olarak para, altın, ev ve tarla yanında kız verildiği de görülmektedir. Temelinde eğitimsizlik olan ilkel bir evlenme biçimidir.

19-Tanışıp anlaşarak evlenme:Büyük kentlerde ve eğitim düzeyinin yükseldiği çevrelerde en yaygın olan evlenme biçimidir. Kız ve erkek belli bir süre arkadaşlık yaparak birbirlerini iyice tanıdıktan sonra gerçekleştirdikleri evlenme biçimidir. Kişiliğini bulmuş, ekonomik özgürlüğü olan eğitim düzeyi yüksek gençler, bu yolla evliliği tercih etmektedirler.

20 . Çok eşli evlilik: Cumhuriyetten sonra yasaklanmış ama eğitim düzeyi düşük kırsal kesimlerde devam etmektedir. Daha çok erkek çocuk sahibi olup bulunduğu çevreye hükmetmek amacı ön planda gelmektedir.

21 . Anlaşmalı evlilik: Dul kalan kadın veya erkeklerin yaşlılık döneminde gerçekleştirdikleri evlenme biçimidir. Yaşlı erkeğin bakımı için muhtaç dul veya evlenmemiş bir kadınla anlaşılarak dini nikah yapılır. Nikâhlanan kadına para ve altın gibi ekonomik destek sağlanır. Yaşlı erkek ölünce, evlendiği kadın resmi nikahlı olmadığı için kendisine verilenlerle yetinir. Kalan miras, erkeğin varisleri tarafından paylaşılır

22 . Rastlantı evliliği: Rastlantı sonucu, sonu düşünülmeden gerçekleştirilen evliliktir. Bir yolculuk sırasında veya arkadaş, eş dost, akraba evinde karşılaşma, telefon konuşması sırasında sestem etkilenme, gözden, bacadan göğüsten etkilenme gibi nedenlerle bu evliliğe kısa bir sürede karar vermektedir.

23 . Tercihli evlilik: Bu tür evlilik, genellikle ana baba, büyükanne, büyükbaba gibi aile büyüklerinin onayı ile gerçekleştirilmektedir. Genellikle komşu ve yakın akraba grupları arasında gerçekleşir. Topluluk içinde ekonomik güçleri aynı olan aileler arasında bu evlenme biçimi yaygındır.

24 . Yabancıyla evlilik: Yurtdışında çalışanların gerçekleştirdikleri evlenme biçimidir. Bu evlilik, yabancıdan kız alma veya yabancıya kız verme şeklinde görülmektedir.

Türkiye'de 30 Çeşit Evlilik Olduğunu Biliyor musunuz?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 19:45 - Son Güncelleme Perşembe, 03 Kasım 2011 02:17

Birtakım hoşlukları, boşlukları ve problemleri olan evliliklerdendir.

25 . Farklı mezhep evliliği: Evliliklerin gerçekleştirilmesi sırasında karşılaşılan engellerin başında din ve mezhep farklılıkları gelmektedir.

26 . Metres edinme evliliği: Büyük kentlerde yaşayan eğitimsiz zenginler arasında; refah ve zenginlik göstergesi olarak “metres edinme” modası görülmektedir. Her türlü bakım ve masrafı üstlenilen başka bir evde ikame ettirilen ikinci bir kadınla sürdürülen gayr-i meşru ilişkidir.

27 . Muta evliliği: Geçici bir süre için yapılan evliliktir. Daha çok İran'da uygulanan bu evlenme biçiminin, Türkiye'de de bazı çevrelerde gerçekleştirildiği görülmektedir.

28 . Öç alma karşılığı evlenme: Aralarında kan davası bulunan feodal dönem kalıntısı kimi aileler, karşı tarafın onurunu incitip saygınlığını zedelemek amacı ile bu yola başvurur.

29 . Dış güveyi evliliği: Son günlerde, bir Japon televizyonunun çöpçatan aracılığı ile Türkiye'ye eş seçmeye gelen Kuni Nakazon'a gösterilen aşırı ilgi, Türk erkeklerinin “dış güveyilik” konusuna ilgi duyduğunu ortaya çıkardı.

30 . İlan yoluyla eş seçme: Son zamanlarda, gazete, dergi, televizyonların teletex sayfalarına ve internete ilan vererek eş seçme yoluna gidildiği sıkça görülmektedir.